

изобщо на „теорията и методологията на **макропонятийните** изследвания. Или още по-общо: като се погрижим за езика, останалото ще се погрижи за себе си!

Бих повторил, велико е предизвикателството, което историята на философията и логиката отправя към нас. Стихията на разгръщането на Ф и Л в макропонятийното пространство е към края на своята история. Стихията предстои да бъде подменена от правила на разгръщането. Философи и логици предстои да видят себе си, отразени чрез правила в понятийното огледало на съвкупностите (макроединиците) с целия си ръст. Това ще рече, че отразими в това огледало са не само категории от тип понятия, върху които беше фокусирано вниманието на тази статия. Предстои да се видят отразени *идеологемите* и дори идеологическите *доктрини* на философията и логиката. За тази цел използването на правилата на разгръщането $U \rightarrow \mathbf{U}$, $Y \rightarrow \mathbf{Y}$ и тези на редукцията $\sigma_{\epsilon}^2 \rightarrow O$, $N \rightarrow 1$ (за които става дума в първата част на статията, вж. бр. 5, 1996 г. на списанието, специално страници 17 до 19, както и статията „Общата теория на статистиката като философия и логика“ в сп. „Статистика“, бр. 5, 1992 г.) не познават ограничения. Те са идеологически неутрални. Тях могат да използват и субективните идеалисти, тоест и всички онези, които не биха споделяли идеологическата позиция на автора на тази статия.

От своя страна, „статистиците-теоретици“ не могат повече да бягат от конфронтирането си с идеологически дилеми. Колкото и да бягат, дилемите ще ги настигат. Съществуват ли обективно масови явления или не съществуват? Съществуват ли обективно съвкупностите и техните честотни разпределения или не съществуват? Ако не съществуват, какво да подразбираме под истина в „статистиката“? Съществуват ли обективно вероятностите или не? Съществува ли за „статистиците“ проблемът на философа Юм, за който проблем Кант казва, че го е събудил от догматичната дрямка - за „статистиците“ това е проблемът за отношението между категорията корелация, от една страна, и категорията каузална зависимост - от друга, в реалния свят? И т.н. и т.н. Ако Джордано Бруно е изгорял на кладата заради своите натурфилософски възгледи, в състояние ли са и „статистиците-теоретици“ да изгорят за тези възгледи в термините на макропонятийната философия? Мисля, че един е Бог и той е на критическия реализъм!

В навечерието на третото хилядолетие от Христа статистиците-теоретици, тяхното самосъзнание и самочувствие са изправени пред коперниковски поврат. Впрочем, „нека да посрещнем времето, каквито то ни търси!“ (Шекспир).

Приета за печат на 12. 12. 1996 г.

Посвещавам тази статия на светлата памет на Иван Стефанов Матеев, който в съдбовната за мен 1945 година ме прие за свой асистент и по-късно неизменно ме подкрепяше с цената на неприятности, които тази подкрепа му създаваше.